

Forslaget foreligger, kræves det ikke, at hele Laanet skal tilbagebetales. Halvdelen kan indestaa i Ejendommen, og i saa Henseende er der fra Landbrugets Side gentagne Gange gjort gældende, at det var ønskeligt at faa uopsigelige Prioriteter i Landejendomme. Over for saadanne smaa Ejendomme, som her er Tale om, og lige over for Folk, som ville komme til at sidde meget haardt i det, kan der være Anledning til netop at gennemføre det Princip, at en Del af Laaneværdien bliver staaende i Ejendommen, saa at den ikke behøver at tilbagebetales, men kun at forrentes.

I det hele taget kunde jeg ønske ligesom den foregaaende Taler, at det høje Ting vilde kunne enes om Lovforslaget, som det er. I saa Tilfælde tror jeg, at det vilde gøre en Del Nytte paa Landet, men hvis det forandres i den Retning, som Flertallet har gjort sig til Talsmand for, er jeg bange for, at det ikke kommer til Nytte eller i hvert Fald ikke vil blive benyttet undtagen i meget ringe Grad.

Rottbøll: Den ærede sidste Taler kom ind paa at omtale, at dette Lovforslag ogsaa skulde bidrage til at bringe nogen Arbejdskraft ud til Landvæsenet, og de, der have gennemlæst den meget lange Kommissionbetænkning, ville have set, at Kommissionen har beskæftiget sig meget med det Spørgsmaal gennem en saadan Lov som denne at skaffe Arbejdskraft til Landvæsenet. Det har stadig forekommet mig at ligge noget uden for Kommissionens Opgave at skaffe denne Arbejdskraft, idet Kommissionens Opgave lyder paa at udrede en Plan, hvorefter der paa gunstige Vilkaar kan tilvejebringes Jordlodder til Landarbejdere. Det forekommer mig derfor at ligge noget uden for Opgaven at skaffe Arbejdskraft til Landvæsenet. Det er ganske klart, at kunde vi faa oprettet nogle af disse Huse, vil noget af Besiddernes Arbejdskraft kunne anvendes i det større Agerbrug, hos Gaardmænd eller Proprietærer, men det forekommer mig ikke at skulle være Lovens Opgave at skaffe denne Arbejdskraft. Jeg erkender ikke desto mindre, at den Arbejdskraft, vi derigennem kunde faa paa Landet, vilde være en god og paalidelig Arbejdskraft, som vi kunde sætte stor Pris paa. Men jeg vil med det samme sige, at jeg betragter det saaledes, at hvis de bedste og dygtigste Husmænd eller Landarbejdere kunde komme til disse Jordlodder og ved intensiv Drift og ved stor Arbejdsomhed drive dem saaledes op, at de kunde ernære sig selv og deres Fa-

milie udelukkende deraf, vilde det være noget af det allerbedste. Jeg tror ikke, vi skulde være bange for at faa alt for mange af den Slags Husmænd, de ville absolut være til Gavn for vort Samfund. Det vil af dette fremgaa, at hvad Forslaget her siger om Jordloddernes Størrelse, kan jeg fuldstændig tiltræde. Det bliver altid en Skønssag, om man vil sætte dem til 3 a 4 eller 3½ a 5 Tdr. Land, men jeg har ikke nogen som helst Betænelighed ved som Lovforslaget at gaa til 3½ a 5 og op til 8 Tdr. Land. Derimod vil jeg snarere finde det betænkeligt i de magre Egne at give Lodderne et større geometrisk Areal end 8 Tdr. Land, thi jeg tror, at saadanne Lodder med meget store Arealer i magre Egne vistnok ville være til liden Baade for vedkommende Landarbejder.

Derimod er jeg ikke lige saa lidt som den ærede Ordfører for Flertallet i denne Sal (Koch) enig i, at det, der kræves af vedkommende Landarbejder, er tilstrækkeligt. Jeg mener med ham, at 10 af Laanets Værdi kan en saadan Arbejder skaffe. Man har derimod indvendt, at naar Løven nu træder i Kraft, have disse Landarbejdere ikke haft dette Maal at stræbe efter, de have ikke vidst, at de ved at skaffe disse 800 Kr. kunne faa en Jordlod til 4,000 Kr., og man burde derfor vente nogle Aar, inden man krævede et saa stort Bidrag og foreløbig kræve noget mindre. Jeg vil dog dertil sige, at disse Foranstaltninger behøve ikke at fremmes med en saa umaadelig Hast. Der kunde jo hengaa maaske 3—4 Aar, saa kunde nogle faa Tilskud, og nogle af dem, de, der virkelig havde været sparsommelige, kunde saa faa det straks. Og de have jo egentlig alle haft det Maal. Det har været Maalet for enhver dygtig Landarbejder at lægge saa meget til Side, at han kunde sikre sig en lille Jordlod. Her stiller man ganske vist Maalet tydeligere frem for ham, men jeg kender næsten ingen dygtig Landarbejder, uden at han selv har sat sig dette Maal. Det er min Overbevisning, at det ikke er for stor en Fordring at stille, at der til Erhvervelsen af en Jordejendom til 4,000 Kr. kræves et Tilskud af 800 Kr. fra vedkommende. Og der er desuden det at bemærke, at jo mere de selv kunne tilskyde, desto sikrere og bedre sidde de ved Landejendommen, foruden det, som det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds (Koch) nævnedes, at man derved faar Syn for, at det virkelig har været sparsommelige og dygtige Folk. Jeg mener med Flertallet i Ud-